

Pastorala Sfântului Sinod
al Bisericii Ortodoxe Române
la Duminica Ortodoxiei din Anul Domnului 2022

**PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL, PREACUCERNICULUI CLER
ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN PATRIARHIA ROMÂNĂ,**

*Har, bucurie și pace de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh,
iar de la noi părintești binecuvântări!*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori întru Hristos Domnul,*

Sinodul al VII-lea Ecumenic, convocat de Sfânta Împărăteasă Irina (752-803) în anul 787 și prezidat de Sfântul Patriarh Tarasie al Constantinopolului, având drept temei tradiția biblică și patristică a celor șase Sinoade Ecumenice, a stabilit că, după cum este cinstită Sfânta Cruce, trebuie cinstite și Sfintele Icoane: „Ca asemenea modelului cinstitei și de viață făcătoarei Cruci, tot așa să fie înălțate cinstitele și sfintele icoane, fie din culori sau din mozaic, sau din orice alt material potrivit, în sfintele lui Dumnezeu biserici, pe sfintele vase, pe sfintele veșminte, pe ziduri și pe lemn, în case și lângă drumuri; și anume icoana Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a Preacuratei Stăpânei noastre, Sfintei Născătoare de Dumnezeu, cinstiților îngeri și tuturor sfinților și cuvioșilor bărbați”¹.

¹ Pr. Sorin ȘELARU (coord.), *Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice*, Ed. Basilica, București, 2018, p. 553.

Însă biruința de la Sinodul al VII-lea Ecumenic nu a însemnat sfârșitul luptei de apărare a drepte credințe. Nori grei de furtună s-au ridicat pe cerul senin al creștinismului prin urcarea pe tronul Bizanțului a altui împărat iconoclast (potrivnic icoanelor) – Leon Armeanul (813-820). Dar nici de această dată, Dumnezeu nu a lăsat Biserica Sa fără puternică apărare.

Rezistența teologică în acest nou război a fost arătată de către un alt mare apărător al Ortodoxiei, Sfântul Teodor Studitul (759-826), care, la un secol după Sfântul Ioan Damaschin († 749), și-a ridicat glasul și a așternut pe hârtie temeiu reînnoit al cinstirii icoanelor, în cuvinte simple, dar de mare profunzime duhovnicească. Iată argumentul său: „Știm că Fiul lui Dumnezeu, făcându-Se om cu adevărat, a fost asemenea nouă în toate. Și fiindcă omul poate fi zugrăvit, asta înseamnă că și Hristos poate fi zugrăvit. Iar icoana zugrăvită ne este lumină sfântă, amintire mântuitoare nouă celor ce Îl vedem născându-Se, botezându-Se, săvârșind minuni, răstignindu-Se, îngropându-Se, înviind și înălțându-Se la cer, nerătăcind că acestea nu ar fi așa, conlucrând cu privirea la contemplarea minții și susținând prin amândouă credința în taina mântuirii”².

Victoria definitivă a cinstirii Sfintelor Icoane a fost proclamată de Sinodul din anul 843, convocat de Sfânta Împărăteasă Teodora, o altă împărăteasă ortodoxă, care, împreună cu Patriarhul Metodie al Constantinopolului (843-847), în sâmbăta din 11 Martie 843, în Biserica Vlahernelor din Constantinopol, a reafirmat hotărârile Sinodului al VII-lea Ecumenic, întărindu-le și statornicindu-le în hotărâri definitive și valabile pentru întreaga Biserică.

A doua zi, duminică, a fost citit, în mod solemn, de pe soalea Bisericii „Sfânta Sofia” din Constantinopol, la sfârșitul Sfintei Liturghii, *Sinodiconul Ortodoxiei*, în auzul poporului dreptcredincios, prezent în număr impresionant. Astfel, începând din acel an, 843, **prima Duminică a Postului Mare a devenit, pentru întreaga lume ortodoxă, Duminica Ortodoxiei**, zi de mare și sfântă

² SF. TEODOR STUDITUL, *Refutatio peom. Iconom.*, în PG 99, col. 456, apud Pr. Dumitru STĂNILOAE, *Hristologie și iconologie în disputa din secolele VIII-IX*, în vol. *Învățătura despre Sfintele Icoane, reflectată în teologia ortodoxă românească. Studii și articole (I)*, Ed. Basilica, București, 2017, p. 244.

sărbătoare, în care se sărbătorește biruința drepte credințe asupra tuturor ereziilor și rătăcirilor.

Dreptmăritori creștini,

Duminica Ortodoxiei, sărbătorită începând din anul 843 în întreaga creștinătate ortodoxă, ne dezvăluie purtarea de grijă neîncetată a lui Dumnezeu față de Biserica Ortodoxă.

Când cinstim, ne închinăm și sărutăm cu evlavie Sfintele Icoane, noi ne întâlnim cu Hristos, cu Maica Domnului și cu Sfinții lui Dumnezeu. Sfântul Teodor Studitul precizează foarte clar că cinstirea icoanei lui Hristos se îndreaptă către Persoana lui Hristos: *„Icoana lui Hristos nu este altceva decât Hristos, evident afară de diferența de substanță, cum s-a arătat deja de mai multe ori. De aceea și închinarea ei este o închinare la Hristos, întrucât nu este închinat ceva din materia icoanei, ci numai Hristos, Cel asemănat în ea. Iar cele ce au o singură asemănare au și o singură închinare”*³.

Așadar, noi credem și mărturisim precum au crezut și mărturisit de Dumnezeu purtătorii Părinți că, în sfintele biserici, atunci când participăm la Sfânta Liturghie, *ne împărtășim de harul dumnezeiesc sfințitor prin ascultarea Sfintei Evanghelii, prin rugăciunile rostite în fața Sfintelor Icoane, iar în modul cel mai deplin prin împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos din Sfânta Euharistie*. Când cinstim icoana lui Hristos, Domnul Iisus Hristos Se află în fața noastră, iar când ne împărtășim cu Trupul și Sângele lui Hristos, Domnul Iisus Hristos devine interior nouă, adică devine Viața vieții noastre (cf. *Ioan 6, 53-54*).

³ SF. TEODOR STUDITUL, *În apărarea sfintelor icoane. Dosarul unei rezistențe teologice, Antireticul III (14)*, trad. de Diac. Ioan I. Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2017, p. 291.

Iubiți credincioși,

A devenit o tradiție în Biserica Ortodoxă Română ca, în prima Duminică a Postului Mare, să se organizeze colectă de bani în toate bisericile de parohie și în bisericile din mănăstiri, pentru a susține activitatea misionară a Bisericii.

În acest sens, *Fondul Central Misionar* este destinat lucrării misionare și sociale a Bisericii și sprijinirii parohiilor sărace din țară și din străinătate. Înființarea *Fondului Central Misionar* a fost hotărâtă în timpul vrednicului de pomenire Patriarh Justinian Marina, în cadrul Ședinței Sfântului Sinod din 18 septembrie 1956, când s-a decis ca în *Duminica Ortodoxiei* să se realizeze o colectă în toate parohiile și mănăstirile din Patriarhia Română.

În urma organizării diasporei românești, prin înființarea de noi eparhii, parohii și mănăstiri, în anul 2011 s-a hotărât de către Sfântul Sinod ca această colectă să fie extinsă la nivelul tuturor eparhiilor din Patriarhia Română, atât din țară, cât și din străinătate.

Temeiul pentru astfel de colecte îl găsim în Sfânta Scriptură, care ne spune în cartea *Faptele Apostolilor*, că „*toți cei ce credeau erau laolaltă și aveau toate de obște. Și își vindeau bunurile și averile și le împărțeau tuturor, după cum avea nevoie fiecare*” (*Faptele Apostolilor* 2, 44-45). La rândul său, Sfântul Apostol Pavel a fost preocupat de nevoile creștinilor din Ierusalim, care se aflau în dificultate, și a inițiat „*strângere de ajutoare pentru săracii dintre sfinții de la Ierusalim*” (*Romani* 15, 26).

Tradiția noastră românească a dărniceiei este foarte bogată în acte de binefacere și în purtare de grijă față de Biserica lui Hristos și față de poporul dreptcredincios. Poporul român este un popor harnic și darnic, iubitor de Dumnezeu și de semeni. Din munca și agoniseala lor, credincioșii ortodocși au dăruit cu suflet mare pentru construirea și întreținerea lăcașurilor de cult, dar și pentru susținerea tuturor activităților Bisericii.

Este încă vie, în memoria recentă, solidaritatea arătată de credincioșii ortodocși români la începutul pandemiei, în anul 2020, și pe tot parcursul ei, când Biserica a sprijinit spitalele cu cele necesare pentru a trece mai ușor printr-

o perioadă foarte grea. Astfel, *bisericile, mănăstirile și catedralele au ajutat spitalele*. Atunci s-a creat o adevărată comuniune de iubire creștină între doctorii de trupuri și păstorii de suflete, fapt care ne-a ajutat să trecem mai ușor prin marea încercare a pandemiei.

Prin urmare, vă îndemnăm ca și în anul acesta să vă deschideți inima și să ajutați pe cei pe care viața i-a adus în situații grele. Astfel, *„fiecare să dea cum socotește cu inima sa, nu cu părere de rău, sau de silă, căci Dumnezeu iubește pe cel care dă cu voie bună”* (2 Corinteni 9, 7), sprijinind cu darul vostru lucrarea misionară și social-filantropică a Sfintei noastre Biserici din țară și din străinătate.

Să folosim perioada Postului Mare ca prilej de *rugăciune smerită, pocăință sinceră și fapte de milostenie, să ne spovedim mai des și să ne împărtășim mai des cu Sfânta Euharistie*, ca pregătire pentru marea sărbătoare a Sfințelor Paști.

Încredințându-Vă de dragostea noastră părintească, Vă binecuvântăm cu binecuvântarea apostolică: *„Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!”* (2 Corinteni 13, 13). Amin!

PREȘEDINTELE ȘFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

† DANIEL

Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și
Locțiitor de Episcop al Daciei Felix

† Teofan, Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolitul Moldovei și Bucovinei	† Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului
† Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului	† Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei
† Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului	† Petru, Arhiepiscopul Chișinăului, Mitropolitul Basarabiei și Exarhul Plaiurilor
† Iosif, Arhiepiscopul Ortodox Român al Europei Occidentale și Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale	† Serafim, Arhiepiscopul Ortodox Român al Germaniei, Austriei și Luxemburgului și Mitropolitul Ortodox Român al Germaniei, Europei Centrale și de Nord
† Nicolae, Arhiepiscopul Ortodox Român al Statelor Unite ale Americii și Mitropolitul Ortodox Român al celor două Americi	† Nifon, Arhiepiscopul Târgoviștei, Mitropolit onorific și Exarh Patriarhal
† Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului	† Calinic, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților
† Irineu, Arhiepiscopul Alba Iuliei	† Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului
† Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului	† Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului

† Ciprian, Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei	† Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos
† Timotei, Arhiepiscopul Aradului	† Ignatie, Episcopul Hușilor
† Lucian, Episcopul Caransebeșului	† Sofronie, Episcopul Ortodox Român al Oradiei
† Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmăruului	† Nicodim, Episcopul Severinului și Strehăiei
† Antonie, Episcopul de Bălți	† Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud
† Vincențiu, Episcopul Sloboziei și Călărașilor	† Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei
† Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului	† Ambrozie, Episcopul Giurgiului
† Sebastian, Episcopul Slatinei și Romanaților	† Visarion, Episcopul Tulcii
† Petroniu, Episcopul Sălajului	† Nestor, Episcopul Devei și Hunedoarei
† Siluan, Episcopul Ortodox Român al Ungariei	† Siluan, Episcopul Ortodox Român al Italiei
† Timotei, Episcopul Ortodox Român al Spaniei și Portugaliei	† Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord
† Mihail, Episcopul Ortodox Român al Australiei și Noii Zeelande	† Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei

† Varlaam Ploieșteanul, Episcop-vicar Patriarhal	† Ieronim Sinaitul, Episcop-vicar Patriarhal
† Timotei Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor	† Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor
† Ilarion Făgărășanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului	† Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului
† Paisie Lugojeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei	† Marc Nemțeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Europei Occidentale
† Sofian Brașoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Germaniei, Austriei și Luxemburgului	† Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților
† Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului	† Timotei Sătmăreanul, Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului
† Daniil Densușeanul, Arhiereu-vicar al Episcopiei Devei și Hunedoarei	† Atanasie de Bogdania, Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei
† Teofil de Iberia, Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei	